

Over de palmboom en Isabelle Eberhardt

Hanan Mounib wijdt in zijn boek *Isabelle Eberhardt la suspecte*¹, een hoofdstuk aan de palmboom; *Un palmier parfumé*. Mounib wijst er op dat in de teksten van Eberhardt over de Sahara de palmboom de hoofdrol krijgt. Mounib noemt de palmboom de ziel van de woestijn, begin en eindpunt van elke reis in de Sahara.

Isabelle Eberhardt: *‘Die lichte geur van salpeter, zo specifiek voor de vochtige palmbossen, die geur van gesneden fruit, gekruid met alle andere parfums uit het leven in een schaduw.’*

De dadelpalm is de kroon der palmbomen. Schaduw en dadels de vruchten die de woestijn leven schenken. Zo krijgt Maria, moeder van Jezus, in de Koran weeën onder een dadelpalm. Daar schenkt ze Jezus het leven en overleeft ze door dadels te eten.

Soera 19:24/27:

‘... en de smarten der bevalling dreven haar naar de voet van een palmboom. Zij zei: ‘O, liever zou ik voor dit geschied zijn gestorven en in de vergetelheid geraakt zijn.’ Dan riep (Gods boodschapper) haar van beneden toe, zeggende; ‘Treur niet. Uw Heer heeft een beekje aan uw voet doen ontstaan; en schud de stam van de palmboom naar u toe, deze zal verse, rijpe dadels op u doen neervallen; eet en drink en koel uw oog.’

Maria en Jozef waren ook zwervers in de woestijn. Op zoek naar een thuishaven.

Isabelle Eberhardt: *‘Ik verzaak aan een eigen plekje op deze wereld, een ‘man’, een huis, de vrede, het geluk. Ik draag het zware uniform van de zwerver en de thuisloze.’*

Mounib wijst erop dat dit het thema is dat ons het meest heeft getroffen. De vrijwillige zwerver, kluizenaar, bedelaar... Isabelle maakte geen toeristische reis om te mediteren over de legendarische schoonheid van de palmboom of om de verzachtende verkoeling van zijn schaduw te proeven of te luisteren naar het ruisen van water in een oase. Nee, wat haar hart veroverde was de symbiose tussen mens en natuur. Een evenwicht, hoe kwetsbaar en breekbaar ook, tussen mens en natuur. De hitte, de droogte, de wind dwingt de mens zich aan te passen aan het ritme van de natuur, als een hagedis. De woestijnmens is ecologist avant la lettre, uit instinct. Leven in de woestijn betekent elke dag opnieuw jezelf overwinnen.

Eberhardt: *‘Ik zal me nooit tot niets anders aangetrokken voelen dan tot zielen die lijden aan dat verheven en vruchtbare lijden in naam van een ontevredenheid met zichzelf, de honger naar een ideaal, dat mystieke wensbare ding die ons zielen moet omhelzen en verheffen naar de sublieme sferen van de andere zijde.’* (au-dela: de andere zijde (mystiek) of het hiernamaals (godsdienstig))

De nomaden van Algerije gaven Isabelle verschillende bijnamen: ‘de goede nomade’, ‘de zandamazone’ en ‘de avonturierster van de Sahara’.

¹ Hanan Mounib, *Isabelle Eberhardt la suspecte*, uitg alfAbarre, 2010